

La Vie moderne, Raymond Depardon

Xcèntric

el cinema del CCCB

Raymond Depardon

La Vie moderne

01.FEB.2009

1

La Vie moderne, Raymond Depardon

Raymond Depardon, *La Vie moderne*.

Raymond Depardon

La Vie moderne, Raymond Depardon. França, 2008, 90 min, vídeo

Entrevista a Raymond Depardon
i Claudine Nougaret

Quina era, quan vau començar, la idea d'aquest projecte a llarg termini?

Raymond Depardon: He passat la meva infantesa en una granja i m'ha dut temps prendre consciència d'aquesta realitat, malgrat que me'n vaig anar molt aviat, d'aquella granja, quan tenia 16

XCÈNTRIC

01/FEB/08

anys. Com molta gent dels anys seixanta, he fugit una mica d'aquest medi per complex, alguna vegada fins i tot per vergonya. Llavors es va instal·lar molt lentament el fenomen invers: estava orgullós d'haver nascut en una granja, però no aconseguia fer una pel·lícula sobre aquest tema. Ha calgut que fes una gran volta, la volta al món, d'alguna manera, per atrevir-me a filmar els pagesos, a manca d'haver-ho fet amb els meus pares. A final dels anys vuitanta vaig treballar per a la revista *Le Pèlerin* i després per al diari *Libération* sobre la desaparició dels pagesos. En aquella ocasió, em va sorprendre veure que aquell món rural, el de la meva infantesa, no havia canviat gaire, i em vaig dir que calia que jo captés aquest treball filmant-lo. Així, doncs, amb Claudine vam començar a treballar sobre *Profils Paysans* el 1998.

Claudine Nougaret: La nostra primera idea era fer una sola pel·lícula al llarg de 10 anys, però això no es corresponia gens amb els criteris de producció cinematogràfics o audiovisuals.

Ha escollit interessar-se pels pagesos de muntanya mitjana. Per quines raons?

RD: L'agricultura ha fet la seva mutació. S'ha fet industrial. He sentit fins i tot: «La petita agricultura ha mort.» Ara bé, després de fer aquests reportatges fotogràfics sobre aquests pagesos de muntanya mitjana, m'he adonat que no era veritat. Però no se'n podia parlar: era «dolent per a França», em suggerien. Però aquella gent és la més interessant. Amb una problemàtica que ha estat al cor de la història de la granja dels meus pares: la dels cedents i dels cessionaris. Quan es fan, aquestes granges, petites o mitjanes? Són represes per membres d'aquestes famílies, implantades allà majoritàriament des de fa molt de temps, o per joves que prefereixen el camp a la

2

ciutat? Esdevenen totes residències secundàries, com és desgraciadament la tendència? Aquesta era la idea matriu del nostre projecte. *L'approche* i *Le quotidien* ens han portat a *La Vie moderne*. Hem trigat 10 anys a realitzar la pel·lícula que somiàvem fer. Encara que els pagesos sabessin molt bé qui érem, ens calia establir amb ells una relació de confiança. I és la primera vegada, que jo sàpigam, que una pel·lícula es fa d'aquesta manera allà, inscrivint-se en la durada.

Com ha procedit per trobar aquestes granges i per escollir aquests pagesos? I de quina manera ha obtingut la seva confiança?

RD: Teníem un mètode molt precís: intentàvem ser «adoptats» en la mesura que era possible, és a dir, no forçàvem ningú. Però també calia que rodéssim. Si un es passa vuit dies mirant i de sobte treu la càmera, la gent se sent una mica molesta. I nosaltres també. Un pot creure que com més temps passi amb les persones, sense filmar-les, millor les coneixerà i el rodatge serà més fàcil. No és veritat. No cal establir-hi una falsa relació. Als pagesos els respectem massa i, per respecte, cal una mica de silenci i una mica de distància, perquè viuen en una gran solitud i no cal molestar-los. Però, paradoxalment, són molt desconfiats i alhora molt oberts. Com se'ls pots filmar sense molestar-los? Crec que és gràcies a l'energia que extraiem tots dos. Al cap d'un moment, eren ells els qui ens demanaven que rodéssim.

Quin és el dispositiu que heu adoptat per a les imatges i els sons?

RD: No ens podem plantejar molestar un rambler que discuteix amb un pagès sobre la compra d'una vedella. No se'ls pot dir: «Atureu-vos! Es refà l'escena.» És impossible.

Hem vist ràpidament que es podia millorar el nostre dispositiu, no només per fer la pel·lícula més espectacular, sinó també per evitar al mateix temps portar sempre aquests pagesos al miserabilisme, a la pobresa, les nocions que sempre he volgut evitar. Gràcies a Jean-Pierre Beauviala, que fabrica les càmeres Aaton, he pogut disposar per primera vegada a França d'un prototip de dues perforacions. Cineastes ecologistes australians han vist que es podia rodar en 35 mm d'una manera més econòmica. Fins ara, calien quatre perforacions per fer una imatge. Ells es van dir que sens dubte era possible fer-ho amb dues perforacions, però que caldria rodar en panoràmic, fet que

La Vie moderne, Raymond Depardon

3

La Vie moderne, Raymond Depardon

tampoc permetria utilitzar rotllos de 4'20, sinó de 8'40. Aquesta duració m'interessava per filmar en directe situacions on puc parlar amb la gent, o quan parlen entre ells.

Per què ha privilegiat les seqüències llargues?

CN: Per tal que la gent es pugui expressar i se la pugui entendre cal donar el temps de la paraula. No fem la mena de documentals que funcionen com a cops de puny. Nosaltres privilegiem tant els temps febles com els temps forts. Hi ha moltes informacions en la imatge i el so que passen i que, tanmateix, no són dites. Aquestes seqüències llargues són allà, també, per dirigir aquest temps de la «lectura» per al públic. No es volia manipular aquell temps, per tal que els

espectadors hi puguin descobrir moltes coses per si sols: un pèndol al mur, l'hule o la cafetera en un racó de la cuina... De la mateixa forma, per no caure en el lirisme i la postal, m'he prohibit d'enregistrar certs sons com el cant del gall o el parrup del colom.

RD: [...] No vull transformar els pagesos en actors. Els escoltem, ens escolten i discutim. Aquesta manera de donar-los la paraula, de crear un diàleg al racó d'una taula, no és folklore, és la materialització de les relacions humanes. I això no ve especialment de la meua infantesa, sinó d'una voluntat deliberada de cineasta de propiciar l'escolta. [...] Filmant aquests pagesos al llarg de 10 anys, ens podríem imaginar que seran menys espontanis, més farandulers davant la càmera. No és així en absolut! Es mantenen com són: poden ser silenciosos o xerraires, tristos o alegres, tant és, però mai no han estat filmats d'improvís i no intentaven agradar, i això és formidable. Han dit sobretot el que tenien a dir i, per tant, s'estableix una relació entre el qui filma i el qui és filmat que poques vegades he obtingut en els meus documentals.

Programadors: Núria Esquerra i Gonzalo de Lucas